

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 242/09-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. R. K., B., zastúpeného advokátkou JUDr. V. D., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 260/96 zo 16. mája 2006 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obo 19/2008 z 29. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. R. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2009 doručená sťažnosť Ing. R. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. V. D., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 260/96 zo 16. mája 2006 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obo 19/2008 z 29. apríla 2009.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Skutkový stav:

- 1) Dňa 20. 5. 1993 podaná žaloba na OS Ba 1 – príl. 1.
- 2) Dňa 2. 12. 1996 doručené z OS Ba 1 oznámenie o odstúpení časti žaloby voči V. a. s. na MS B. a voči Obv. úradu B. III na OS Ba 3 – príl. 2.
- 3) Dňa 16. 1. 1997 OS Ba 3 zastavuje konanie (právopl. 18. 11. 1997) a spis odstupuje Obv. úradu B. – príl. 3.
- 4) Podaním z 23. 12. 1997 oznamuje môj klient Obv. úradu B. ukončenie živn. činnosti, čomu úrad vyhovel rozhodnutím zo 17. 2. 1998 – príl. 4.
- 5) NS SR 24. 7. 2001 zrušuje uznesenie KS Ba z 2. 2. 2001 o zastavení konania – príl. 5.
- 6) Dňa 25. 6. 1993 V. a. s. uložila peniaze klienta na pôvodný účet, ktorý začala viesť ako zmluvu o bankovom uložení veci, čo môjmu klientovi tel. oznámil v júni 1994 riaditeľ pobočky, na základe čoho môj klient požiadal o prevod sumy 330.000 Sk na jeho účet v L. a sumu 7.102 Sk žiadal ďalej ponechať na pôv. účte – príl. 6.
- 7) Podaním z 15. 11. 2001 upravujem petit žaloby na základe aktuálneho stavu veci po 8 rokoch od podania žaloby, čo súd pripustil uznesením z 24. 1. 2003 – príl. 7.
- 8) Rozsudkom zo 16. 5. 2006 KS Ba žalobu zamietol na základe odporcom vznesenej námietke premlčania bez akéhokoľvek dokazovania vo veci samej – príl. 8.
- 9) Dňa 13. 7. 2006 podané odvolanie s uvedením skutočného stavu veci – príl. 9.
- 10) Dňa 3. 6. 2009 doručený potvrdzujúci rozsudok NS SR, ignorujúci skutočný skutkový stav – príl. 10.

Za skutočnosti, že tu je zmluva o bankovom uložení veci, nemohlo dôjsť k premlčaniu vydania uloženej istiny 7.102 Sk, a už vôbec nie k premlčaniu náhrady škody vyčíslenej len minimálne a to sumou 90.148 Sk, uplatnenej už v pôvodnej žalobe z roku 1993 a uvedenej v upravenom žalobnom petite, pripustenom súdom.

Poukazujem ešte na skutočnosť, že KS Ba a NS SR vybrali od môjho klienta súdny poplatok 9.725 Sk a preto bolo ich povinnosťou vo veci riadne konať.

Na základe takéhoto postupu tak KS Ba ako aj NS SR došlo u môjho klienta k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, keď súd

jednak neurobil žiadne dokazovanie vo veci samej ale vyhovel neopodstatnene vznesenej námietke premlčania, jednak NS SR nevytýčil termín ústneho konania, čím bola môjmu klientovi odňatá možnosť konať pred súdom a rozsudok súdu I. st. na neverejnom konaní potvrdil.“

S poukazom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd SR v konaní sp. zn. 30 Cb 260/96 na KS Ba (1 Obo 19/2008 na NS SR) porušili základné právo Ing. R. K. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Rozsudky Najvyššieho súdu SR a Krajského súdu v Bratislave sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave.

3. Ing. R. K. sa priznáva finančné zadostučinenie 7.000 EUR, ktoré sú povinní vyplatiť spoločne a nerozdielne KS Ba a NS SR v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

4. Ing. R. K. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré sú KS Ba a NS SR povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť do rúk advokátky v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia

jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

1. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 260/96 zo 16. mája 2006.

Ústavný súd pripomína, že podľa ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o návrhoch, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd uzavrel, že vo veci sťažovateľa je tu ešte iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy), ktorý je oprávnený a povinný rozhodovať o tom, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tak, ako to tvrdí v sťažnosti, a či je potrebné zrušovať napadnuté rozhodnutie alebo rozhodnúť iným zákonom dovoľeným spôsobom.

Sťažovateľ tým, že podal odvolanie proti predmetnému rozsudku krajského súdu na najvyššom súde, sám uznal, že má k dispozícii opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Vychádzajúc z týchto záverov ústavný súd nezistil ústavný dôvod na to, aby sa v tejto veci neriadil princípom subsidiarity svojej právomoci, ktorý je ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto aplikujúc tento článok ústavy a § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 260/96 zo 16. mája 2006 pre nedostatok svojej právomoci.

2. Sťažovateľ ďalej namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obo 19/2008 z 29. apríla 2009, ktorým tento súd potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 30 Cb 260/96-79 zo 16. mája 2006.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom tohto základného práva je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu konať vo veci. K jeho porušeniu by mohlo dôjsť iba v tom prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Článok 46 ods. 1 ústavy je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

V predmetnej veci sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Obo 19/2008 z 29. apríla 2009 potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 30 Cb 260/96-79 zo 16. mája 2006, keď sa stotožnil so závermi okresného súdu z dôvodu ich vecnej správnosti.

Pretože v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu, ako už bolo uvedené, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 82/04).

Najvyšší súd v odôvodnení označeného rozsudku uviedol, že nepovažoval odvolanie sťažovateľa za dôvodné, pričom ďalej konštatoval:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie navrhovateľa podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľ sa návrhom došlým súdu 20. 05. 1993 pôvodne voči odporcovi domáhal odstránenia bezprávneho stavu a náhrady spôsobených škôd. Konkrétne žiadal, aby súd odporcovi uložil povinnosť ďalej viesť bežný účet vydavateľstva R. č... a poskytnúť navrhovateľovi všetky patriace výpisy z neho ako rovnopisy originálov počnúc č. 1/91 a uhradiť trovy konania. Podaním zo dňa 15. 11. 2001 navrhol zmenu petitu a žiadal, aby súd odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 7 102,42 Sk s úrokom z omeškania 22 % od 01. 05. 1993 do zaplatenia a ďalej sumu 90 148 Sk, ktorá predstavuje úrok z omeškania 22 % zo sumy 330 000 Sk za obdobie od 01. 05. 1993 do 04. 07. 1994. Súd uznesením zo dňa 24. 01. 2003 č. k. 30 Cb 260/96-67 zmenu návrhu pripustil.

Medzi účastníkmi nie je sporné, že dňa 24. 07. 1991 na základe žiadosti navrhovateľa odporca zriadil bežný účet č... pod obchodným menom R., vydavateľstvo. Odporca zmluvu o bežnom účte písomne vypovedal podľa § 715 Obch. zák. s tým, že výpovedná lehota uplynie dňom 31. 03. 21993. Súčasne ho vyzval, aby k uvedenému termínu oznámil svoje dispozície, týkajúce sa zostatku finančných prostriedkov na účte.

Podľa § 100 ods. 1 Obč. zák., právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Podľa odseku 2 veta prvá tohto ustanovenia, premlčujú sa všetky majetkové práva

s výnimkou vlastníckeho práva. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia, nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá. Z citovaného ustanovenia teda vyplýva, že vlastnícke právo a takisto aj práva z vkladov na vkladných knižkách alebo iných formách vkladov a bežných účtoch sa nepremlčujú, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

V danom prípade, k uzatvoreniu zmluvy o bežnom účte došlo 24. 07. 1991, t. j. za účinnosti Hospodárskeho zákonníka. S poukazom na ust. § 763 ods. 1 Obchodného zákonníka, v prejednávanej veci je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka. Tento právny vzťah sa považuje za obchodný záväzkový vzťah zo zmluvy o bežnom účte, a to bez ohľadu na povahu účastníkov (§ 708 a nasl. Obchodného zákonníka). Odporca listom zo dňa 10. 02. 1993 bežný účet č... vedený v banke zrušil výpoveďou podľa § 715 ods. 2 Obchodného zákonníka z dôvodu, že nie sú splnené podmienky na vedenie účtu podnikateľa s tým, že výpovedná lehota uplynie dňom 31. 3. 1993.

Pri práve na peňažné prostriedky uložené na bežnom účte alebo vkladovom účte plynie premlčacia doba odo dňa zániku zmluvy o vedení týchto účtov (§ 396 Obchodného zákonníka). Z uvedeného ustanovenia teda vyplýva, že právo na vydanie prostriedkov uložených na bežnom a vkladovom účte pri plynutí premlčania sa viaže na moment zániku príslušných zmlúv. Dňom zániku zmluvy je deň nasledujúci po uplynutí výpovednej lehoty. Súd prvého stupňa správne ustálil, že došlo k zániku zmluvy o bežnom účte, navrhovateľ svoj návrh uplatnil až podaním zo dňa 15. 11. 2001, t. j. po uplynutí premlčacej doby, ktorá v zmysle § 397 Obch. zák. je štyri roky. Odporca v priebehu konania vzniesol námietku premlčania nároku dôvodne, v dôsledku čoho premlčané právo súdnym rozhodnutím navrhovateľovi nemožno priznať.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd odvolaniu navrhovateľa nevyhovел a napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 2 O. s. p. v tejto časti potvrdil. “

O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. rozhodnutia I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak nestalo.

Ústavný súd konštatuje, že skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje (v sťažnosti pritom uvádza tie isté argumenty, ktoré uviedol aj v odvolaní), nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a k vysloveniu záveru o porušení jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Na základe týchto záverov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako celok a o jeho ďalších požiadavkách už nerozhodoval.

Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom (II. ÚS 4/94 mutatis mutandis I. ÚS 8/96, II. ÚS 3/97).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2009